

2014-03-24

(Dnr SU FV-1.1.3-3978-14)

Regeringskansliet
(Arbetsmarknadsdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen, (SOU 2013:64)

Juridiska fakultetsnämnden ställer sig bakom utredningens utgångspunkt att förtroendevalda med offentliga uppdrag inte skall jämföras med dem som förvärvsarbetar och därmed inte vara berättigade till arbetslöshetsersättning. Principiella invändningar kan riktas mot förslaget (s. 65) att förtroendeuppdrag skall jämföras med förvärvsarbete och kvalificera till arbetslöshetsersättning (jfr begreppet hindertid). Offentliga uppdrag är s.k. ”medborgeliga plikter” (som exempelvis tjänstgöring som nämndemän i rättsväsendet) och bör hållas isär från de ersättningssystem som gäller inom förvärvslivet. Politiska uppdrag bör inte jämföras med fackliga uppdrag eftersom de senare anses gynna och belasta det företag där den facklige förtroendemannen tjänstgör. Politiska uppdrag bör helt bekostas genom de stödformer som finns för det politiska systemet, partistöd, presstöd o.s.v.

Fakultetsnämnden vill framhålla några principiella utgångspunkter för samordningen av de skilda ersättningssystem som nu är i fråga. Först bör konstateras att enkelhet och tydlighet är viktigt men att författningarna främsta uppgift att ge verktyg till de myndigheter som har att tillämpa reglerna. Det är viktigt att de principiella utgångspunkterna är klara och att reglerna är konsekventa.

En grundläggande princip för varje ersättningssystem är att överkompensation inte bör förekomma. Förslaget (s. 76) att tjänstepension skall beakta då ersättningsbeloppet enligt arbetslöshetsförsäkringen fastställs ligger helt i linje med denna princip (idag beaktas endast ålderspensionen). Fakultetsnämnden tillstyrker förslaget.

Varje ersättningssystem bör också innehålla en självrisk vars storlek bestäms efter den enskildes möjligheter att påverka risken. Av tradition anses den enskildes möjligheter att påverka risken för arbetslöshet vara stor. Krav på hög lön anses exempelvis öka risken för arbetslöshet. Självrisk i arbetslöshetsförsäkringen är därför också stor. Denna princip bör inte tillämpas på exempelvis politiska förtroendeuppdrag. Politiska förtroendeuppdrag bör ses som ”medborgerliga plikter” och det finns inga belägg för att ekonomiska incitament behövs för att påverka individer att ta sådana uppdrag. Betänkandet redovisar inte någon vetenskaplig undersökning som visar att svårigheten att rekrytera personer till

Juridiska fakultetsnämnden

exempelvis kommunala förtroendeuppdrag sammanhänger med risken att hamna i ekonomiskt trångmål.